



Commissie voor de toegang tot en het hergebruik van bestuursdocumenten

Afdeling openbaarheid van bestuur

14 maart 2024

ADVIES 2024-33

Met betrekking tot de weigering om toegang tot bepaalde vaststellingen naar aanleiding van een omleiding

(CTB/2024/31)

Sleutelwoorden : Meergemeentepolitiezone – onbevoegdheid

1. Een overzicht van de feiten

1.1. Per e-mail van 7 februari 2024 verzoekt X aan de Politiezone Rivierenland om het volgende:

“Sinds 06 maart 2023 hebben wij op de omleiding van de N17 onredelijk veel overlast door zwaar verkeer. U slaagt er duidelijk niet in om het verbodsbord C21 te laten handhaven. Wij betreuren dit ten zeerste.

Kan u ons de volgende gegevens meedelen:

- hoeveel voertuigen >3,5 ton rijden er dagelijks/maandelijks door de omleidingsweg?*
- hoeveel daarvan heeft u geverbaliseerd?*
- wanneer heeft u controles op zwaar verkeer > 3,5 ton uitgevoerd?*

Welke maatregelen plant u om de leefbaarheid en veiligheid van de bewoners op de omleidingsweg te garanderen of op zijn minst fors te verbeteren?”

1.2. Per e-mail van 12 februari 2024 antwoordt de Politiezone Rivierenland aan de aanvrager als volgt:

“De vrachtwagensluizen werden op hun goede werking nagekeken. Buiten een korte onderbreking van enkele dagen werken deze perfect.

Wij kunnen geen inzage, uitleg of afschrift verschaffen mbt onze politionele informatie. Deze zijn niet publiekelijk communiceerbaar. Hiervoor verwijzen wij naar de vigerende bepalingen van Wet van 11 April 1994. - Wet betreffende de openbaarheid van bestuur en naar de Wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus.”

1.3. Per e-mail van 27 februari 2024 richt de aanvrager een verzoek tot heroverweging aan de Politiezone Rivierenland:

“U maakt melding van de Wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur. Deze wet is inderdaad van toepassing op de politiezones.

In een arrest van 20 november 2015 oordeelde de Raad van State dat de politiezone in de zin van de wet openbaarheid bestuur een van de “administratieve overheden andere dan de federale administratieve overheden” is, waarop de wet van toepassing is “doch slechts in de mate dat deze wet op gronden die tot de federale bevoegdheid behoren, de openbaarheid van bestuursdocumenten verbiedt of beperkt. (Arrest nr. 232.974)

Een bestuursdocument dat in het bezit is van de politie kan op basis van de Wet op de openbaarheid van bestuur worden opgevraagd.

Een bestuursdocument wordt gedefinieerd als: alle informatie, in welke vorm ook, waarover een administratieve overheid beschikt (art.1 al.2 2°)

Het uitgangspunt van de regeling is dat iedereen het recht heeft elk bestuursdocument te raadplegen en er een afschrift van te krijgen.

Uitzondering hierop zijn de gevallen en onder de voorwaarden bepaald door de wet, het decreet of de regel bedoeld in artikel 134 (Art.32 Grondwet).

Artikel 6 van de Wet Openbaarheid Bestuur bevat de redenen die een weigering kunnen rechtvaardigen.

In casu dient een meergemeentepolitiezone bij de behandeling van dergelijke verzoeken ook rekening te houden met de beperkte uitzonderingsgronden in artikel 6, §§ 1 en 2 van de wet van 11 april 1994 die zowel van toepassing zijn op federale en niet-federale overheden inzake materies die vallen onder de federale bevoegdheid. Om de inzage te weigeren moet één van de gronden opgenomen in de Wet kunnen worden ingeroepen.

Deze uitzonderingsgronden moeten restrictief worden geïnterpreteerd. Wij zijn van oordeel dat deze uitzonderingsgrond in dit geval niet kan worden ingeroepen, temeer uw politiezone

met het informatiebord in Lippelodorp zelf sporadisch het aantal overtredingen meldt. Uiteraard willen we de evolutie kennen van de onregelmatigheden die dagelijks worden vastgesteld.

Vandaar herhalen wij onze vraag:

- hoeveel voertuigen >3,5 ton rijden er dagelijks/maandelijks door de omleidingsweg?*
- hoeveel daarvan heeft u geverbaliseerd?*
- wanneer heeft u controles op zwaar verkeer > 3,5 ton uitgevoerd?*
- welke maatregelen plant u om de leefbaarheid en veiligheid van de bewoners op de omleidingsweg te garanderen of op zijn minst fors te verbeteren?"*

1.4. Per e-mail van diezelfde datum richt de aanvrager ook een verzoek om advies aan de Commissie voor de Toegang tot en het Hergebruik van Bestuursdocumenten (hierna: "de Commissie").

2. Beoordeling van de aanvraag

De Commissie stelt vast dat de aanvraag betrekking heeft op een meergemeentepolitiezone Rivierenland (voor de gemeenten Bornem, Mechelen, Puurs-Sint-Amands en Willebroek). Zoals de Commissie al meermaals heeft geoordeeld, is zij niet bevoegd om zich uit te spreken over het recht van toegang tot bestuursdocumenten van een meergemeentepolitiezone (zie bijvoorbeeld Advies van 8 juni 2023, nr. 2023-77; Advies van 9 juni 2020, nr. 2020-54; Advies van 2 maart 2020, nr. 2020-26;). Dit wordt ook bevestigd door de Raad van State (RvSt., 20 november 2015, nr. 232.974).

De Commissie is enkel bevoegd een advies te geven enerzijds op grond van de wet van 11 april 1994 in het kader van de administratieve beroepsprocedure ten aanzien van federale administratieve overheden, en anderzijds op grond van de wet van 12 november 1997 betreffende de openbaarheid van bestuur in de provincies en gemeenten ten aanzien van provinciale en gemeentelijke administratieve overheden voor bepaalde materies. Door de bijzondere wet van 13 juli 2001 houdende overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten en de gemeenschappen werd de organieke bevoegdheid over de gemeenten immers toegewezen aan de gewesten. Dit heeft tot gevolg dat het regelen van de toegang tot de

bestuursdocumenten in de gemeenten in principe een bevoegdheid is van de gewestwetgever. Op dit principe werd een uitzondering gemaakt voor de politie, de brandweer en de burgerlijke stand. De organieke bevoegdheid voor deze materies is federale materie gebleven en bijgevolg komt het ook de federale wetgever toe om de toegang tot de bestuursdocumenten op lokaal niveau te organiseren. De federale wetgever heeft echter nagelaten om een openbaarheidswetgeving uit te werken voor de bestuursdocumenten in het bezit van meergemeentepolitiezones. Meergemeentepolitiezones hebben immers een eigen rechtspersoonlijkheid en zijn te kwalificeren als intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Hierop is de wet van 12 november 1997 betreffende de openbaarheid van bestuur op provincies en gemeenten niet van toepassing, aangezien deze enkel van toepassing is op provinciale en gemeentelijke administratieve overheden.

Niettegenstaande de onbevoegdheid van de Commissie en de niet-toepasselijkheid van de wet van 11 april 1994 en de wet van 12 november 1997, wordt er aan herinnerd dat de aanvrager wel rechtstreeks artikel 32 van de Grondwet kan invoeren ten aanzien van een meergemeentepolitiezone. Artikel 32 van de Grondwet heeft immers rechtstreekse werking (*Parl. St. Kamer*, 1992-1993, nr. 839/4, p.9; *Parl. St. Senaat*, B.Z. 1991-1992, nr. 100-49/2, p. 3, 8 en *Parl. St. Senaat* B.Z. 1991-1993, nr. 1112/13, p. 33).

Brussel, 14 maart 2024

S. JOCHEMS
Secretaris

L. DONNAY
Voorzitter